

Praktyczne podejście do kontroli podatkowej w przedsiębiorstwie

Piotr Liszek

Wiceprezes

Petrax Sp. z o.o.

Petrax Sp. z o.o.

- Obrót produktami ropopochodnymi: olej napędowy, LPG, nafta itd.
- Obrót bioproduktami: biopaliwa /B100/, olej rzepakowy, gliceryna itd.
- Obszar działalności: kraje Europy Środkowej i Zachodniej
- Średnia roczna wartość przychodów:
ca. 800 000 000 zł

Petrax sp. z o.o. cd.

- 78 czynności kontrolnych w ciągu 12 miesięcy
- Wynik: BEZ ZASTRZEŻEŃ – „nieprawidłowości nie stwierdzono”

Zasady obowiązujące urzędników organów podatkowo-skarbowych

- Zasada prawdy obiektywnej
- Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu
- Zasada legalności działania organu podatkowego
- Zasada zaufania do działania organu podatkowego
- Zasada przekonywania
- Zasada jawności wyłącznie dla stron
- Zasada dwuinstancyjności

Wyrok NSA z dnia 18.01.2008 r. (II FSK 1523/06)

„Naruszenie którejkolwiek z zasad ogólnych, podobnie jak i innych przepisów postępowania podatkowego należy rozpatrywać w kategoriach naruszenia prawa procesowego”

Wyrok NSA z 1.3.2004 I SA/Wr 1950/01 Legalis

„Przy stosowaniu przepisów prawa materialnego organ podatkowy nie może rozstrzygać na niekorzyść strony wszelkich niejasnych przepisów”

Czynności kontrolne

- Organy uprawnione US, UKS, UC
- Podstawa prawna: OP, UKS, Ust. o sł. cel., KPA
- Najczęściej przywoływane art. Podatkowe:
 - art. 155 OP
 - art. 274 c OP
 - art. 13 UKS

Rodzaje czynności kontrolnych

- Czynności sprawdzające /V OP, art. 155, 274c, III UKS, art. 13b/
- Kontrola podatkowa /VI OP/
- Postępowanie podatkowe /IV OP/
- Postępowanie kontrolne – kontrola skarbową UKS

Czynności sprawdzające – kontrola krzyżowa /US,UKS/

- Zakres podmiotowy – kontrola u kontrahenta
- Zakres przedmiotowy – dokumenty dotyczące danego produktu, danego okresu
- Dostęp do protokołu – kontrolowana firma!
- Tajemnica handlowa
- Przykłady przekroczenia uprawnień przez urzędników organów podatkowych przy kontroli krzyżowej

Kontrola podatkowa

- Zakres przedmiotowy – legalność, zgodność działań kontrolowanego z prawem podatkowym
- Zakres podmiotowy
- Zakres dowodowy
- Przysłuchanie świadka, strony – sposób rejestracji
- Przykłady przekroczenia uprawnień przez urzędników organów państwowych przy kontroli podatkowej

Postępowanie kontrolne/skarbowe

- Zakres podmiotowy
- Zakres przedmiotowy
- Zbieranie dowodów przez UKS
- Tajemnica handlowa
- Przykłady przekroczenia uprawnień przez urzędników UKS przy postępowaniu kontrolnym

Sposoby przeciwdziałania wymuszeniom stosowanym przez organy podatkowo-skarbowe

- Czynny udział przy czynnościach kontrolnych – składanie wyjaśnień, uwag do protokołu /gierki kontrolujących/, oświadczeń oraz wniosków dowodowych
- Zadawanie pytań – podstawa żądania, brak dogłębnej znajomości prawa podatkowego
- Zachowanie należytej staranności
- Powoływanie się na przepisy OP np. przy kontroli krzyżowej /okazanie dokumentów i sporządzenie protokołu, nie opisywać transakcji/

Sposoby przeciwdziałania wymuszeniom stosowanym przez organy podatkowo-skarbowe

- Powoływanie się na wyroki NSA /przykłady/
- Egzekwowanie praw przysługujących podatnikowi
- Nie zachowujmy się jak „barany idące na rzeź”

Mów prawdę, tylko prawdę.....
.....ale nie całą prawdę

- Wybrane wyroki TK, NSA, WSA, – przykłady:

„Należy zauważyć, że przedmiotem kontroli krzyżowej jest sprawdzenie pod kątem ich prawidłowości i rzetelności – a zatem zgodności ze stanem faktycznym – dokumentów u kontrahenta kontrolowanego. W tym celu organy kontroli skarbowej mogą zażądać od kontrahentów kontrolowanego przedstawienia wyłącznie dokumentów w zakresie objętym postępowaniem kontrolnym lub kontrolą podatkową, dotyczących wyłącznie konkretnej dostawy towaru lub usługi, w której brały udział.” (NSA, sygn. akt I FSK 546/11) oraz (NSA, sygn. akt II FPS 7/13)

- WSA w Warszawie wyrok z 7 stycznia 2004 r., sygn. akt III S.A. 125/03, (Lex nr 108619):

*„Na wniosek lub z urzędu pracownik zostanie wyłączone w sytuacjach określonych w § 3 art. 130 Ordynacji podatkowej, a mianowicie bezpośredni przełożony pracownika lub funkcjonariusza celnego jest obowiązany na jego żądanie lub na żądanie strony albo z urzędu wyłączyć go od udziału w postępowaniu, jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie okoliczności niewymienionych w § 1, które mogą wywołać wątpliwości **co do bezstronności pracownika lub funkcjonariusza celnego.**”*

Wyrok TK z dnia 20 lipca 2004 r., SK 19/02, OTK ZU-A 2004, nr 7, poz. 67; Wyroku NSA z dnia 13 maja 2008 r., II FSK 392/07; Wyroku NSA z dnia 31 stycznia 2012 r., II GSK 1530/10; Uchwały NSA z dnia 20 maja 2010, I OPS 13/09, ONSAiWSA 2010, nr 5, poz. 82

- wyroku NSA z 24.06.2015 r. sygn. akt II FSK 1337/13:

„Obowiązkiem organu jest uwzględnianie żądania strony.....Wydaje się zatem, że w przypadku wcześniejszego sygnalizowania przez stronę pewnych (w jej ocenie) nieprawidłowości w dokonywanych czynnościach procesowych z udziałem określonych osób, w interesie organu leży rozważenie możliwości utrwalania kolejnych dowodów za pomocą aparatury rejestrującej przez kontrolującego, na podstawie art. 290 § 1 O.p”

Dziękuję

Piotr Liszek

piotr@petrax.com.pl